

JUTRO

ZAHTEVE AGRARNIH DRŽAV

Blok agrarnih držav, zastopanih v Stresi, zahteva izpolnitev sklepov varšavske konference — Nesoglasja med poljskim in nemškim stališčem

lo tudi v Damasku, a je tamkajšnjim oblastem uspelo preprečiti nered. Guverner je obhujbil, da bo v dveh dneh izpustil na svobodo vse aretirane nacionalistične voditelje. Nacionalistična sirska vlada je zagrozila, da bo sicer podala ostavko.

Naši kraji in ljudje

Senator dr. Gustav Gregorin

Ljubljana, 6. septembra. Nj. Vel. kralj je imenoval za senatorja zaslužnega bivšega voditelja tržaških Slovencev in narodnega poslanca g. dr. Gustava Gregorina in je tako v prvem jugoslovenskem senatu s njim vred že sedem slovenskih rojakov.

Dr. Gustav Gregorin se je rodil v Sežani na Krasu 10. aprila 1860. Njegov oče se je v Sežano priselil iz Brezovice pri Ljubljani, njegova mati pa je bila rodom iz Boštana. Gimnazijo je dovršil v Trstu, juridične studije pa na Dunaju in v Gradcu. Po sodni praksi v Trstu se je posvetil

negu doma, pozneje tudi Jadranske banke, ves čas pa vodja in podpornik raznih dobroteljskih društev in gospodarskih združenj v mestu in okolici. Politično se je vestno in preudarno udeleževal v političnem društvu »Edinost«, bil je več let član občinskega sveta in deželnega zbora tržaškega, pozneje pa kot zastopnik volilnega okraja Sežana - Komen - Ajdovščina član goriškega deželnega odbora in od leta 1911. tudi državni poslanec, dokler ni med vojno emigriral v inozemstvo. Njegovo plodono delovanje se je raztezalo tudi na Goriško in Istro in so ga mnoge občine imenovala za svojega častnega občana.

Kmalu po izbruhu vojne z Italijo je dr. Gregorin po sklepu Narodnega odbora zapustil Trst in odpotoval na Angleško, kjer se je takoj pridružil Jugoslovenskemu odboru. Deloval je v Londonu, Zenevi in pozneje v Parizu ter je tekom petih let v tem delu izčrpal vsa svoja grotna sredstva. Po preobratu se je nastanil v Ljubljani, bil je član Narodnega predstavnstva, od političnega delovanja in tudi od svojega odvetniškega poklica pa se je kmalu ločil ter se posvetil proučevanju gospodarskih problemov, sodelujoč v najuglednejših domačih in inozemskih gospodarskih revijah. Narodna skupščina mu je za dolgoletno požrtvovalno narodno delo priznala skromno pokojnino in to je bil ves dohodek za služnega narodnega delavca, ki je dolga leta kot velik finančni organizator najuspešnejše upravljal milijone in milijone narodnega premoženja.

Z imenovanjem za senatorja je zaslužnemu voditelju izkazano priznanje, naš prvi senat pa je pridobil odlično moč, ki je vsa posvečena narodu in državi.

Peterček, ki mu je kumoval prestolonaslednik

odvetniškemu poklicu najprej v Sežani, od koder pa se je leta 1891. preselil v Trst ter otvoril tam prvo slovensko odvetniško pisarno, katero so italijanski listi na vso moč napadali in smešili, češ, da bo samo v pogubo svojih klientov. Zaradi slovenskih spisov, ki jih je dr. Gregorin vlagal pri sodišču, kjer je bil v veljavi samo italijanski jezik, ga je odvetniška zbornica parkrat tirala v disciplinarno preiskavo. Naposled pa se je le vsestransko uveljavil kot pravi zastopnik in organizator svojih rojakov. Organiziral je prvi nastop Slovencev pri volitvah v tržaški občinski svet ter postavil prvo slovensko listo za četrto volilni razred. Dosegel je 64 glasov, 20 let pozneje pa so dosegli Slovenci v Trstu presenetljivo število 14.000 glasov. Neumorno je deloval tudi ves čas pri Sokolu, posebno skrb pa je posvečal organizaciji slovenskega tiska. Ustanovil je tiskarno »Edinost«, mnogo let je prenašal tudi gmožne žrtve za list »Edinost«, skozi vsa leta pa je bil duša in voditelj lista in tiskarne. Ravno tako kakor za duševno, se je najpožrtvovalnejše brigiral tudi za gospodarsko osvoboditev rojakov in je bil najzaslužnejši soustanovitelj Tržaške posojilnice in hranilnice in Narod-

Danes ob 4., 1/8 in 9 1/4
monumentalni vefilm najbolj
napetih prizorov!

Temnica

Oborožena revolta za zidovi kazni-
milnice. — S tanki na upornike.

Heinrich George
Gustav Diesel
Dita Parlo

Film, ki ga mora vsakdo videti!

Najnovejši »Ufa« zvočni tednik
je prispel!

Elitni kino Matica
Telefon 2124.

Kulturni pregled

Hinko Smrekar o razstavi »Žena v slovenski umetnosti«

Razstava »Žena v slovenski umetnosti« na vselejmu, paviljon H, vzbuja med občinstvom splošno zanimanje, v umetniških krogih pa je izvala razne komentarje in in nekatere pritožbe glede poslovanja žirije in aranžmana. Slikar Hinko Smrekar nam je napisal o tej razstavi naslednje opazke:

Večkrat sem že ugotovil, da se umetniki zaradi zgolj platonskega zanimanja občinstva čim dalje manj brigajo za vselejmske razstave in za razstavljanje svojih del sploh. Zelo značilno je, da je najvišjo nagrado v znesku 5000 Din poklonil Nemec g. A. Westen. Prepada med občinstvom in umetnostjo od leta do leta širje zija...

Kar je še ljudi, ki se resno, iz Jna srca zanimajo za umetnost, pa jih večina nima za nakup potrebne drobiža. Ostali, posebn podjetniki in redki snobi, izrabljajo bedo umetnikov vrasih do skrajnosti cinčno. In k vsemu temu je za to razstavo dolocene (od koga?) žirija umetniških pisarjev izvala že davno pred vselejsmo živo godrnjanje med umetniki in vzbudila v marsikom trmo pasivne rezistence. Več starih kanonov portretne umetnosti ni zastopanih, nekateri so se udeležili le iz bojazljive molumestne obzirnosti. (Pogrešamo predvsem mojstra M. Stefena.) Tako ta razstava ni baš zelo posrečena.

Slovenski umetniki so nasproti občinstvu in samozanim višjim pisarjem skrajno pohlevne ovčice, (ki se pa znajo medsebojno pač krepko gristi in klati.) Razveselil jih je

V ljubljanski pravoslavni kapeli se je vršil v torek dopoldne krst sinčka policijskega uradnika *Gjura Radinovića*. Krščen čeva mati (na sliki) je bila več let dojlja na dvoru in je zato bilo ustreženo njeni prošnji, da je prevzel kumstvo prestolonaslednik Peter, katerega je zastopal adjutant art. polkovnik Dušan Stojanović. Krepkega fantička so po kumu krstili za Petra.

Šentjurska dekleta pri Domačem ognjišču

Ljubljana, 6. septembra.

Najimljivejši prizor ob otvoritvi letošnje jesenske razstave na vselejmu je bil pač pozdrav pred paviljonom »K« pri »Domačem ognjišču«. Ljubezna štajerska dekleta je tako lepo pozdravila odlične goste, da je bil marsikdo do solz ginjen. Brhke kuharice, gojenke gospodinjske šole v St. Jurju, pa so sprejele posetnike s pristrano gostoljubnostjo: ponudile so jim okusen domač prigrizek na starinskem loparju ter jih okrasile z zeleno rdečim šopkom. Lepšega sprejema si pa človek ne more želei. Takoj v soboto popoldne so se začele kuharice sukati okoli ognjišča. Pripravljale

in prodajale so same domače jedi, s katerimi lahko postreže priprosta kmečka gospodinja. Neprestano so imele okoli sebe krog gledalk in občudovalk. Največ oči je bilo uprtih v oni dve, ki sta »cirale« torto po načinu, kakor ju je učila stara teta. Domači krapi, flanci, gibnica, pecivo s sirom in sadjem ter okusna perutnina so jedi, ki jih pripravljajo vselejmskemu občinstvu šentjurska gospodinjska šola. Na mizi se pa šopiri visoka torta in svatvena pogača, bosman, ki jo dajo v dar svatje nevesti. Kuharicam-posetnicam so na razpolago tudi pisani recepti pripravljenih jedi in kroji nad vse praktičnega kuhinjskega predpasnika.

Kuho vodi ravnateljica ga. Jela Premrujeva, pomagata ji strokovni učiteljici gđ. Mlakarjeva in Bogarjeva. Prav lepo je gledati ta zdrava, ljubezna dekleta, ko se tako naravno in spretno sučejo okoli štedilnika, plinskega in električnega, daš doma v šoli gotovo ne poznajo tega kuriva.

Se včeraj so bile štajerke pri nas. Vse dopoldne in popoldne so kuhale in cvrle, po tudi pomivale pred očmi občinstva. Vobče: Kdor hoče dobiti okusen prigrizek, naj gre k »Domačemu ognjišču« in dobro se bo počutil.

Slovenske žene in dekleta opozarjamo na predavanje ravnateljice ga. Premrujeve o organizaciji gospodinj, ki bo v četrtek od 17. do 18. in se bo oddajalo tudi po radiju. Za sredo je naš spored: od pol 15. do pol 16. pripravljanje peciva s pecivnim praškom »Adria«; od pol 16. do pol 17. kuhanje na brzokuhalnik »Siko«; od pol 17. do pol 18. poizkusno kuhanje na električni štedilnik; od pol 18. do 19. pripravljanje presne hrane, praktični del ga. Humekova, teoretični g. M. Humek (tudi v radiu).

Veselo slavlje pri Ruški koči

Maribor, 6. septembra.

Tisočglava množica se je zbrala v nedeljo okrog Ruške kočje, da proslavi njeno 25-letnico. Po maši g. Kavčiča je planince, med katerimi so bili tudi župan dr. Lipold, predstojnik okrožnega sodišča dr. Zihner, zastopniki podružnic SPD g. inž. Jelenc za mariborsko, g. Zuraj za slovenjbištriško, g. Kavčič za Aljažev klub, g. Kramberger za Pohorski dom, ga. Lipoldova za Počitniški dom kraljice Marije, g. Parma za Mariborski smučarski klub, urednik »Planinskega vestnika« ravnatelj dr. Tominec, lobniški župan Josko Robnik in franski župan g. Podkrižnik, pozdravil predsednik Ruške podružnice SPD Davorin Lesjak. Slavnostni govor je imel popularni pohorski »Tijeko«, strokovni učitelj Robnik iz Maribora. S 25-letnico Ruške kočje so združeni razni drugi pomembni jubileji: 20-letnica Candrove kočje in pa žalostni spomin na Zigarov stolp, ki ga je zlobna roka narodnih nasprotnikov porušila v noči od 23. na 24. novembra 1904. Govornik je orisal dobo pred 25 leti in simbolično predstavil pohorskega Areha kot razum, Romanov studenček kot voljo in Ruško kočjo kot srce, vse to troje združeno v eni osebi pa predstavlja tip pravega, pristnega Slovence.

Župan dr. Lipold se je zahvalil za pozdrave in se vznemelih besedah spominjal velikega idealizma in delavnosti Rušanov, ki so si stekli nevenljive zasluge za razvoj slovenskega planinstva. Za pozdrave so se zahvalili in čestitali k slavi inž. Jelenc, g. Zecar, g. Kavčič, g. Kramberger, g. Dimnik, g. Parma, v imenu vsega slovenskega planinstva pa je imel zaključno besedo ravnatelj g. dr. Tominec.

Sledila je prava pohorska »ohceta«. Pri Candrovi koči se je formalni svatovski spreved z ženinom Arehom v osebi Zlodeja iz Radojne, nevesto Ruško v osebi Dolinskove

SCHICHTOV

RADION

pere sam

in
hitrejšje

in-
belejšje

in preprosto
kakor A-B-C

RAZTOPI
Radion v mrzli
vodi

KUHAJ
v raztopini perilo
20-30 minut

IZPIRAJ
perilo najprej v gorki,
potem v mrzli vodi

JR 10-32

Tončke, starešinama Vodnikovim Jurijem in Pohorskim Tijekom ter družbanoma Verkom iz Ruš in Tončkom iz »Divjega lovca« ter krenil s šmartensko godbo na pihala k Ruški koči. Tam je bil postavljen velik plesni oder, kjer se je najprej pil po starem običaju »šentjanževce« in je muzikant prodal svoje vino prvemu starešini. Godba je

zagodla staro polko, ženin in nevesta sta se zavrtela in njunemu vzgledu so sledili ostali vriskajoči svatje. Le škoda, da je lepo planinsko slavlje motil dež. Do kože mokri so bili planinci, ko so se vračali domov. Vendar pa to ni kalilo razpoloženja in so vsi odnesli s slavlja najlepše spomine.

Družinska tragedija na Pobrežju

S sekiro razmesarjen posestnik

Maribor, 6. septembra.

Včeraj popoldne okrog 16. so bili obveščeni tezenski orožniki, da leži na dvorišču svoje hiše v Zrkovski ulici na Pobrežju posestnik Franc Ranner mrtvev. Orožniški patrulja se je takoj podala tja in našla na tleh v mlaki krvi ležečega, z veliko zvezajočo rano ne levi strani vratu, posestnika Rannerja, ki je kazal še močne znake življenja. Tudi po vsem ostalem telesu je imel Ranner večje zvezajoče rane, iz katerih je brizgala v močnih curkih kri. Poleg nezvestnega posestnika je ležala okrvavljena velika sekiro.

Orožniki so takoj nato zasliali Rannerjevo ženo Antonijo, ki jim je v zmedenih besedah pripovedovala, da si je mož sam končal življenje. Po okolnostih sodeč orožniki tega niso mogli verjeti in so takoj zasliali tudi bližnje sode, ki so izpovedali, da so malo prej slišali z Rannerjevega dvorišča oster prepri, kaj pa se je prav za prav med zakoncem odigralo, ni vedel nihče.

O krvavem dogodku je bila nemudno telefonirano obveščena mariborska reševalna postaja. Reševalci, ki so prihiteli z avtomobilom, so žal morali ugotoviti, da je Ranner že izdihnil.

Pokojnik je bil star 59 let in drugič ožen. Iz prvega zakona ima dva otroka, druga žena Antonija pa mu je v zakon prinesla tudi dva. V začetku je pokojnik pridno gospodaril na svojem posestvu, kmalu pa so nastala v družini močna nesoglasja, ki so pritirala Rannerja tako daleč, da se

na dvorišču — Aretacija žene

je, kakor pripoveduje njegova žena, vdal pijači in začel zanemarjati domače gospodarstvo. Družinski prepri so postajali v zadnjem času vedno otrejši in pogostejši, ter sta se zakonca večkrat tudi dejansko spoprijela. Te neurejene družinske razmere so včeraj na tako grozen način povzročile obžalovanja vredno družinsko tragedijo, pod katere mučnim vtisom je vse prebivalstvo tamkajšnjega okraja.

Truplo je bilo po točnem ogledu in ugotovitvi dejanskega stanja prepeljano v mrtvašnico pohorskega pokopališča, popoldne pa se je vršila obdukcija. Pogreb bo jutri, v sredo, ob pol 16. Rannerjevo ženo so orožniki odvedli v zapore okrožnega sodišča.

Po vsej dravski bano- vini

vlada največje zanimanje za kmečki praznik na Bledu 8. t. m., ki bo gotovo tako veličasten, kakor je bila podobna prireditve v Krškem. Na sporedu bodo govori naših ministrov, narodnih poslancev in senatorjev, slavnostni spreved narodnih noš, razstava goveje živine (z nagradami), konjske dirke, razstava starinskih izdelkov in zabava v Zaki. Vsi udeleženci bodo imeli polovično vožnjo na vlakih.

zadovoljujem s sijajnim priznanjem od avtoritet iz inozemstva — in nisem lačen slave našega abderskega Olimpa.

Izmed kiparjev se odlikuje naravno posebnost Tine Kos, ki naj si kar pripravi osnutek za svoj spomenik. D. Pajničev keramični portret ugaja.

V splošnem je glede vseh portretov upravičeno vprašanje, jeli so to res dobri portreti in ne le kvalitete slike ali risbe. To mora kar verjeti, kdor more. Jaz nobenemu na slepo ne zaupam. Sprva je bil program obširnejši; zdaj se razstava vidi kot da je vabilo za portretna naročila. Saj več, kako: naročil bi vsak... ž. plačal pa — 0!

Razdelitev nagrad ne vzbuja veselja — pač pa splošno veselost! To naj bo mala nagrada za — jurorje! H. Smrekar

»Povodov enega knjževnog izdajstvac. Pesnik Rade Drainac je objavil v sobotni beograjski »Pravdi« oster članek z naslovom: »Povodov enega knjževnog izdajstvac. Tu napada Gustava Krkleca, ki je pacifistično izjavo za protivno koagres v Amsterdamu dal podpisati samo »svojim najintimnejšim prijateljcem« namesto kar največjemu številu jugoslovenskih znanstvenikov, književnikov in drugih kulturnih delavcev. Dasiravno piše med drugim: »Veče izdajstvo jugoslovenski intelektualci nisu mogli da dožive. Ni sa njim veću optužbu. Ovime se jasno dalo do znanja da su samo Krklec, izdavač »Nolit« i njegovi advokati — prijatelji mira u svetu, a da su svi ostali u zemlji krovoždni varvarci. Mi se ne bomo dalje spuščali u spor, ki ga ima g. Drainac z g. Krklecem in se tudi ne identifikiramo z vsem, kar piše o tej zadevi v »Pravdi«. Med tem se je amsterdamski kongres razkrinkal kot prikrita propagandna pri-

reditve one III. internacionalne, ki ni posebno vnetu prijateljica miru, saj se zaveda, da bi nova imperialistična vojna povzročila v Evropi še hušiji kaos kakor ga je svetovna vojna ustvarila v Rusiji, a kaos je direktan zaveznik socialne revolucije. Zaradi tega se je v krogih intelektualcev, ki ne simpatizirajo s III. internacionalo, ki pa so iskreni pristasi miru, pojavilo nezadovoljstvo s potekom amsterdamskega kongresa. S tem v zvezi je vendarle treba registrirati Drainacov članek v »Pravdi«. Tudi med slovenskimi intelektualci so nabirali podpise za pozdrav amsterdamskemu kongresu. Besedilo pozdrava in podpisi so bili objavljeni. Ozapili pa smo podobno napako kot so jo zagrešili v Beogradu: Pozdrav slovenskih pacifističnih intelektualcev so podpisali samo nekateri pisatelji in znanstveniki, med njimi poleg vodilnih tudi taki, ki imajo po literarnem delu in »zaslugah« še mnogo sebi enakih ali vsaj bližnjih. Sedaj je vprašanje: ali oni, ki niso podpisali izjave, ker je niso dobili v podpis, zastopajo imperialistično stališče in se ogrevajo za vojno, ali pa sploh niso intelektualci? Ne vem, kdo je bil dal pobudo za pozdrav slovenskih intelektualcev amsterdamskemu kongresu; zdi se mi, da ni premislil, v kakšno luč postavlja one, ki izjave sploh niso dobili v podpis! Če ne bi bil Drainac napisal beograjskemu postopanju toli ostrega komentarja, kakor smo ga čitali v »Pravdi«, bi oni, čijih miroljubnost in pripadnost k slovenskim intelektualcem (tudi »kulturnim delavcem«) sta sedaj sporni del vsaj sumljivi, šli morda preko te, morda nenameravane žalitve. Glasiram zadevo samo v opomin, da naj se podpisovanje takih in podobnih izjav v bodoče izvršuje pravičnejše nego dotlej. — — —

Beli zobje: Chlorodont

prijetno osvežujoča zobna pasta s
poprovo meto
tuba Din 8.— in Din 13.—

Iz življenja in sveta

Brezposelni gredo v vojake

✓ Angliji nabirajo zadnje čase med brezposelnimi vojaški naraščaj. Angleška vojaška služba ni obvezna, marveč sprejema samo prostovoljne člane

Bacili so za zdravje neobhodno potrebni

Casi, ko smo mislili, da so bacili brez-pogojni sovražniki človeštva, so sicer minili, da pa utegnejo biti čuvaji njegovega zdravja, je vendarle eno izmed presenetljivih odkritij zadnjih let. To odkritje je napravil frankfurtski bakteriolog profesor Nisze. Ta je nekoč podrobneje raziskal nastanek nekkih črevesnih katarjev in je pri tem ugotovil, da so v črevesju vse mogoči bacili. Samo tako zvani kolibacili, ki živi v večini ljudi kot nedolžen zajedalec v čreveh, je manjkal popolnoma ali pa so našli samo degenerirane eksemplare tega bacila. Nadaljnje raziskovanje je ugotovilo, da je baš nedostajanje tega bacila omogočilo drugim bacilom, da so se lahko razmnožili in to je bilo vzrok obolenja. Ti kolibacili, ki so ljudem neškodljivi, imajo namreč to lastnost, da ne trpijo drugih sosedov poleg sebe. Če se poskušajo drugi bacili naseliti v njih okolišu, nastane med temi najmanjšimi bitji silovita uničevalna vojna. Vsiljivce kolibacili obkrožijo in jih morijo s strupenimi izločninami. Pri poskusih na umetnem redvju ni nikoli dolgo trajalo, da so se razširili na vse redvjo.

Včasih pa se zgodi, da ti bacili obolijo in izgubijo svojo moč. Tedaj je prilika za druge bacile, da se razširijo po črevesju. Posledice čuti človek sam, kajti zmagoviti vsiljivci so večinoma nevarni povzročitelji bolezni. Tako se pojavijo črevesni katarji, kožni ekcemi, vnetja sklepov itd. Kolibacili si po nekem času običajno zopet opomorejo, zlasti če jih podpre zdravnik s primernim ravnanjem. Prof. Nisze si je omislil umetne kulture posebno krepkih in zdravih kolibacilov. Če niti dieta niti zdravila ne pomagajo bolniku, mu da dozo te bakterijske kulture in skoraj vedno se morajo nevarni vsiljivci umakniti.

Victoria regia cvete

sedaj v pariškem Prirodoslovnem muzeju, kamor jo hodi gledat na tisoče ljudi

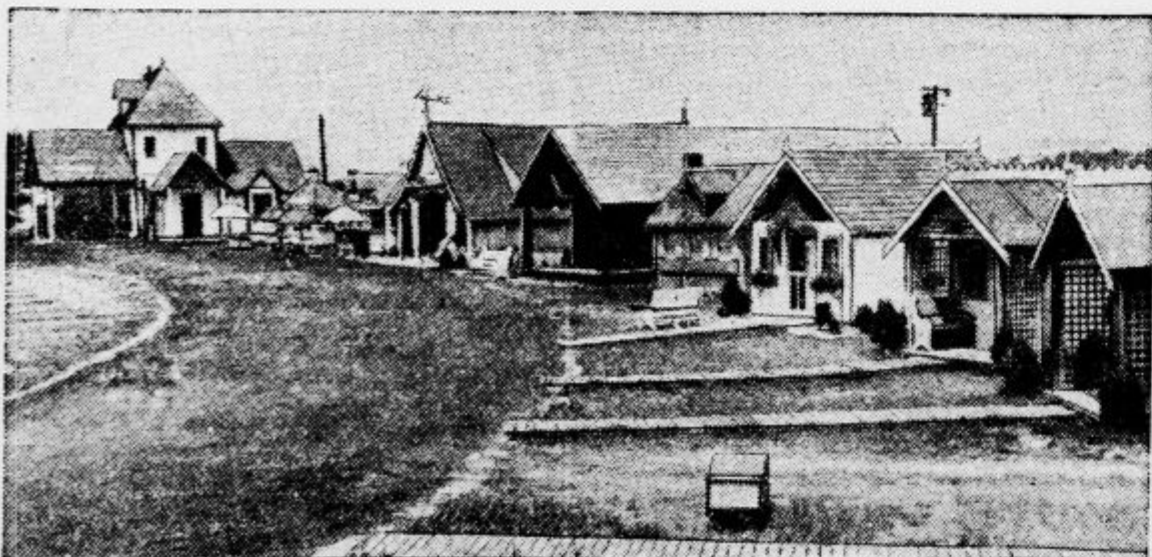
Bela hiša štedi

Čim je ameriški kongres sklenil uradniške plače za 8 in pol odst., je sporočil predsednik Hoover, naj tudi njegovo plačo, ki znaša 75.000 dolarjev letno, zmanjšajo za 15.000 dolarjev. Poleg plače prejema še 25.000 dolarjev za reprezentacijske stroške. Če vsega ne porabi, se ostanek vrne državi blagajni.

V fiskalnem letu 1931. je ameriško ljudstvo potrošilo 439.587 dolarjev za svojega predsednika. Posamezne postavke so sledeče: 75.000 dolarjev za predsednikovo plačo, 162.232 dolarjev za nastavljenice Bele hiše in pisarne, 23.480 za reprezentacije, vzdrževanje predsednikove palače 176 tisoč 76 dolarjev itd.

George Washington in njegovi prvi nasledniki so se morali zadovoljiti s 25.000 dolarji in reprezentacije so morali plačevati sami. Sicer pa pravijo, da je Hoover zaradi gospodarske krize izgubil del svojih milijonov in da mu gre precej slabo.

Naselbina iz trgovske hiše

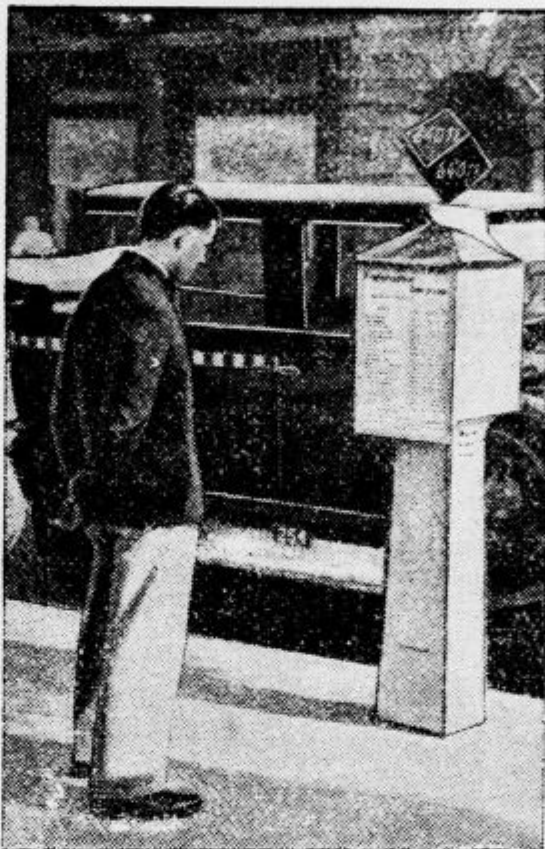
Kolonija Ganahl v ameriški državi Missouri je prišla dobesedno iz neke velike trgovske hiše v Chicagu, kjer lahko kupiš celo poslopje, katerega ti avtomobili postavijo na stavišče

Koloradski hrošč se širi

Predarlska kmetijska zbornica je izdala na prebivalstvo oklic, v katerem opozarja kmetijsko ljudstvo na opasno širjenje koloradskega hrošča v Franciji. Zdi se pa, da se je ta uničevalec krompirja naselil tudi že v Predarlski, kjer bodo skušale oblasti podvzeti vse, da ga zatro in omejijo njegovo uničevalno delo.

Koloradski hrošč, o katerem smo že pisali, je jedva 1 cm dolg črno-marogast hrošč, ki se je najprej pojavil v dolini reke Colorado. Živi od krompirjevih stebel in strašno pustoši krompirjeva polja. Od l. 1874 se je razširil proti vzhodu in je 1874 dosegel Atlantski ocean. Tri leta pozneje se je pojavil v Evropi, kjer je uničil razsežna krompirjeva polja, kjer pa teh ni bilo, se je spravljal tudi na zeliščne in paradiznike. Zatiranje koloradskega hrošča je silno težavno, zato velja, nanj paziti, preden se zaredi, kajti pozneje ga je skoro nemogoče iztrebiti.

Cenik za avtomobilske vožnje

V Draždanah so lastniki avtomobilov postavili posebne stebre z napisi, koliko stane avtomobilska vožnja od stebra do poljubnega cilja. Nikomur ni zdaj več treba biti v skrbeh, da bo plačal za vožnjo več nego je treba.

»Stolp dolžnikov« na Angleškem

»Stolp dolžnikov«, ki ga v celinski Evropi poznamo komaj iz starih povesti, še vedno eksistira na Angleškem. Kakšnih 850 oseb sedi dnevno, ker se »iz zlobe branijo plačati svoje dolgove«. Londonski stolp dolžnikov, brixtonska ječa, je stalno zasedena s 161 jetniki. Število po drugih ječah pa se je letos celo pomnožilo. Večinoma gre za moške, ki nočejo plačati alimentov, dalje za grešnike zoper davčno obveznost. Vzdrževanje teh jetnikov je precej drago, po drugi strani pa pride s to prisilno odredbo razmeroma le majhen del dolgovanjih vsot do upnikov. Zato je razumljivo, da se množijo glasovi, naj bi se ta srednjeveška naprava odpravila.

Priporil si je 7 svetovnih rekordov

Angleški sprinter A. Pope, najhitrejši pešec na svetu, ki je poleg tega izboljšal še 6 drugih svetovnih rekordov v raznih sportnih disciplinah

Humor v angleškem tisku

»Mlada dama v sosednem stanovanju igra ves dan na klavir,« nam je potožil neki čitatelj. — Edina tolažba, ki mu jo moremo dati, je ta, da postajajo dnevi krajši.

Neki pisatelj pravi, da zakon ne ovira ženske, ki se udeležuje kot javna govornica. — Nasprotno, preskrbela si je vendar več avditorij.

»Hollywood je najdostojnejše mesto, ki sem ga kdaj obiskal,« pravi znamenit potovalec. — Hollywood se nad tem ne razburja. Na ta način so ga že prej včasih napadli.

Letalska katastrofa na holandski meji

švedsko poštno letalo proge Amsterdam-Malmö je te dni treščilo na tla v bližini holandske državne meje. Pilot in mehanik sta se ubila

Mohamedovo potomstvo

Na Dunaju je izšla, kakor smo pred kratkim že poročali, pod naslovom »Skrivnost krvi« drobna, toda vsebinsko zelo bogata knjiga, ki jo je napisal zgodovinar Otto Forst de Battaglia. V njej se bavi s čistostjo evropskih ljudstev, zlasti v kolikor se da zasledovati na podlagi genealogije vladajočih in plemenitaških rodbin. Le pri teh se da izvor zasledovati kolikor toliko oddaljene dobe, pri čemer srečujemo čudni pojav, da se kaže tem več skupnih prednikov, v čim oddaljenejši čase proučujemo rodovnike.

Na temelju tega pojava ni čudno, da sta si bila n. pr. bivši cesar Viljem in Clemenceau daljna sorodnika, a rodovniki nam odkrivajo še druge nepričakovane resnice. Rodovnik umornega avstrijskega prestolonaslednika Franca Ferdinanda n. pr. kaže, da sta bili le dve tretjini njegovih prednikov nemškega pokolenja, a že pred dvajseto generacijo ni bilo med njimi plemenitnikov. Nekateri med temi predniki so pripadali rodbini slavnega zdravnika Paracelza, ena med prednicami je bila prijateljica Henrika IV., francoskega kralja, in je bila sama potomka nekega brivca. Razen nje sta bili še dve ženski morganatično

poročeni z vladarji. Tudi cesarica Marija Terezija je imela med svojimi predniki tretjino Nenemcev.

Stvar je pa še bolj zanimiva. Forst namreč dokazuje, da imajo vsi danes živeči evropski vladarji, mnogi visoki aristokrati, meščani in kmetje preroka — Mohameda med svojimi predniki. Bivši cesar Viljem, a tudi angleška kraljeva družina se da po neki liniji izvajati iz mongolskega vladarja Džingiskana. Neki židovski podkancelar Petra Velikega je svojo kri ostavil dvajsetim knežjim rodbinam in židje so sploh zelo častno zastopani v rodovnikih evropskih aristokratskih rodbin. Odlični umetniki imajo tatarsko in celo zamorsko kri v svojih žilah, v Ameriki je premnogo ljudi, ki se ponašajo z indijanskimi predniki. Čistega plemena po Forstu vsaj v Evropi sploh ni, le v nekkih kastah se dobi relativna čistost plemena. To seveda ne pomeni vse. Cesar Maksimilijan, ki je imel v svojih žilah komaj šestnaestino nemške krvi, bo veljal le vedno za nemškega vladarja, kakor Ludvik XIV. za francoskega, dasi je po prednikih prejel špance in nemce. Poleg krvi vpliva pač tudi okolica in mnogo drugih činiteljev.

Šole na kolesih

V nekaterih delih Kanade ne hodijo otroci do šole, temveč šola prihaja do otrok. To je v ozemljih, ki so preredko naseljena in stanujejo ljudje predačle drug od drugega.

Vzgojni problem so skušali tu rešiti na razne načine. Predvsem se pouk vrši v širokem obsegu pismeno. Brati in pisati uče otroke starši, pismene naloge se pošiljajo učitelju, ki jih vrača s popravki in nasveti. Šolske ure imajo tudi mnoge velike brezžične postaje. A najboljša rešitev so potujoče šole. Velik železniški vagon je urejen kot šolska soba in potuje iz kraja v kraj. V vsakem kraju ostane kakšna dva tedna in v tem času prihajajo od vsepovedno otroci k pouku.

Raj omoženih žensk

Belgijske žene lahko postavijo justičnemu ministru Fernandu Cocqu spomenik. Dal jim je zakon, ki pomeni radikalen prelom z dosedanjimi pravicami moških, zlasti soprogo. Po tem zakonu ima sodišče pravico izterjati od moža denarno vsoto, ki je potrebna za dostojno življenje zakonške družice. Če se ta sredstva iz kakršnihkoli vzrokov skrijejo, mora prispevati k vzdrževanju belgijske država iz posebnega fonda. Dalje ima sodišče pravico prepovedati možu prodajo pohištva in nepremičnin, če to zahteva žena ali ločenka. Novi zakon štiti ženo v prvi vrsti pred zlorabo moževe avtoritete, daje pa ji pravico, da sama upravlja imetje, z njim svobodno razpolaga in ga tudi lahko prodaja po lastni prevdarnosti.

Drobne zanimivosti

Reglementacija prosjačenja v Budimpešti

Na budimpeštanskem magistratu imajo poseben oddelek za berače. Odsek je nedavno izdal nakazila z 2, 4, 6 in 10 vinarjev. Občinstvo lahko kupi nakazila pri magistratu, kjer se tudi berači zamenjajo za denar. S tem je prosjačenje v madžarski prestolnici naravnost koncesionirano, kajti za berače se lahko izdajajo samo osebe, ki so v resnici potrebne milosrdne. Proti lažnim beračem pa so obenem uvedli stroge kazni. Tako so n. pr. našli med njimi bivšega tvornikarja konjaka Aladara Friedmanna. Obsojili so ga na tri dni zapora.

Smrtna kazen za vinjene vozače v Rusiji

Moskovsko sodišče je nedavno obsodilo na smrt dva železničarja, ki sta sodelovala pri plenitvi vagonov. Dva soferja, ki sta v pijanosti zavozila v skupino delavcev na cesti, pri čemur je bilo več ljudi usmrčenih, sta bila takisto obsojena na smrt z ustrelitvijo.

Aretacija zaradi ropa Lindberghovega sina

Ameriška policija v Johnstownu upa, da je prišla na sled pravim ugrabiteljem Lindberghovega otroka. V gozdnem predelu County je aretirala nekega Garreta Schenka iz Hopewella, ki je preživel zadnje mesece v koči na prostem ter se ni družil z ljudmi. Zasledovanec je izginil, čim je opazil, da je pod policijskim nadzorstvom in je zdaj že v rokah pravice.

Nov naskok na Mount Everest
Londonsko kraljevsko Geografsko društvo sporoča javnosti, da kani prihodnje leto podvzeti nov naskok na Mount Everest. Dalai lama je že dal zadevno dovoljenje. Vodstvo londonskega Geografskega društva upa, da se bo podvig to pot končoveljavno posrečil.

Grmada za bramansko vdovo

V Fatehpuru Sekiriju je nedavno umrl braman, ki je zapustil vdovo. Zena je po njegovi smrti izjavila, da hoče prostovoljno skleniti življenje na grmadi. Sorodniki in znanci pa so jo pregovorili, da ne odstopila od svojega prvotnega sklepa. Ko se je to razvedelo v okolici, se je zbrala pred hišo vdove množica ljudstva, nanosila kap drva za grmado in začela oblegati hišo ter klicati vdovo, naj vendar že izvrši svojo obljubo. Kdo ve, kaj bi se bilo izmilo iz tega, da ni posegla vmes policija, ki je razgnala množico s strelji.

Tudi vzrok za ženitev

Moški prebivalci Ognjene zemlje v južni Ameriki se ženijo večinoma zategadelj, ker so jim žene potrebne pri veslanju v čolnu. To ljudstvo spada namreč med vodne nomade, ki veslajo okrog v kaj primitivnih čolnih iz živalskih kož. Čim več ima kakšen prebivalec teh krajev čolnov, tem več mora imeti tudi žen, kajti sicer je njegova »flotila« brez veslačev.

KARIKATURA

Predsednik nemškega državnega zbora Göring

ANEKDOTA

Slavni angleški slikar Whistler se je nekoč pravdal z Johnom Ruskinom. Med razpravo ga je vprašal predsednik:

»Ali bi lahko pojasnil gospodom porotnikom, kaj je umetnost?«

Whistler si je ogledal porotnike po vrsti in je dejal: »Ne.«

Vsak dan ena

»Gospod Debelušek, vi pa sijajno izgledate! Kaj ste bili na letovisču?«
»Nikakor ne! Na letovisču sem imel samo ženo...«

